

Hvordan kan høj produktion og naturkvalitet forenes?

Pia Frederiksen
Afdeling for systemanalyse
DMU

I samarbejde med
Vibeke Langer,
afdeling for jordbrugsproduktion
KVL

Hvad er naturkvalitet?

- diversiteten af planter og dyr
- - og deres levesteder
- en levende jord (biodiversitet i jord)
- landskabet på bedriften
- landskabet med bedriften

Naturkvalitet i økologisk jordbrug - begrebsramme

Bedrifts- karakteristika:

- Diversitet
- Specialisering
- Leve- og indkomststrategier

Bio-fysiske omgivelser

“Naturpraksis”

- Arealanvendelse
- Markdrift

- Etablering og fjernelse af småbiotoper
- Drift af vedvarende græs

Biologisk naturkvalitet på dyrkede marker

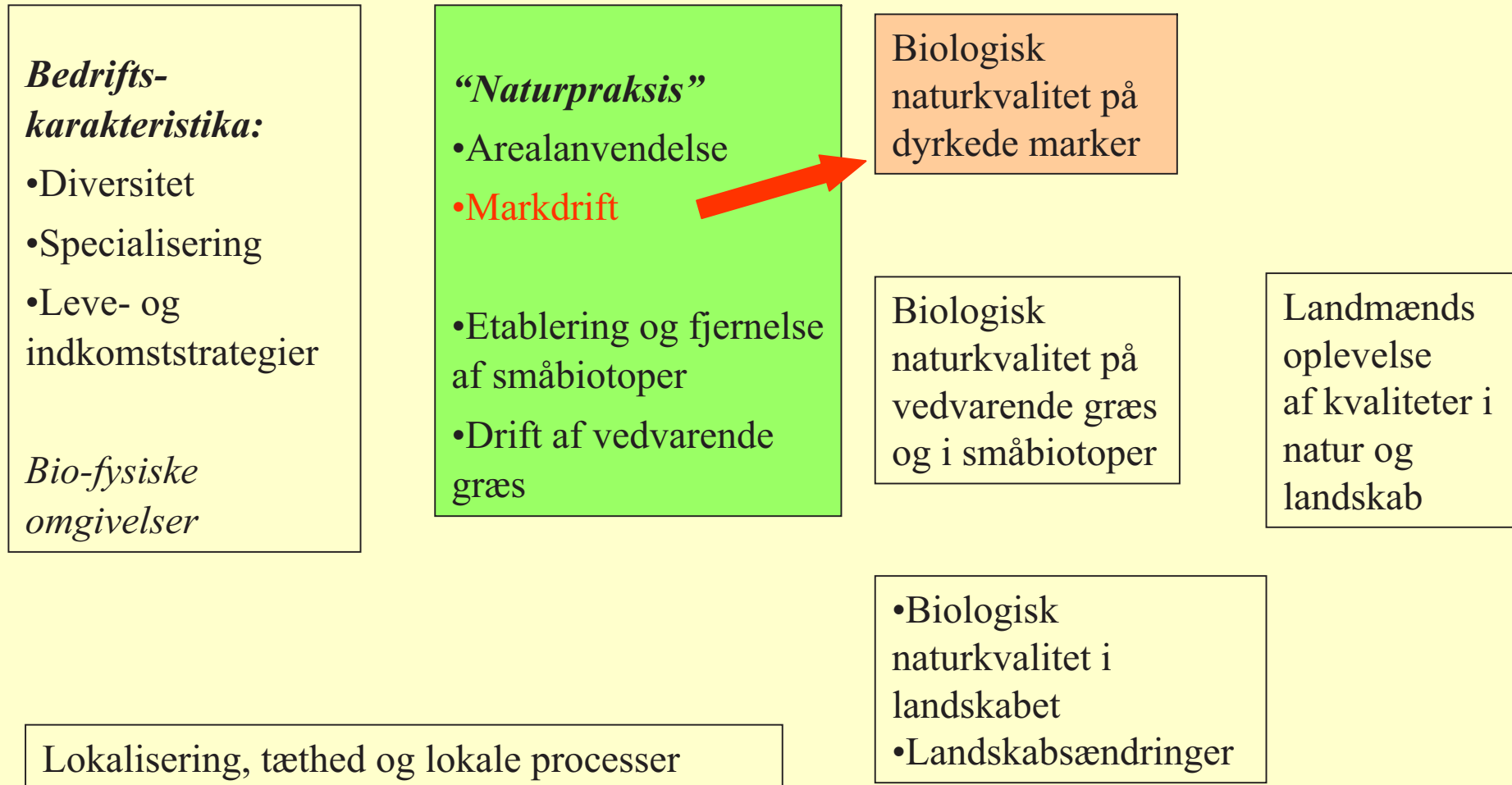
Biologisk naturkvalitet på vedvarende græs og i småbiotoper

Landmænds oplevelse af kvaliteter i natur og landskab

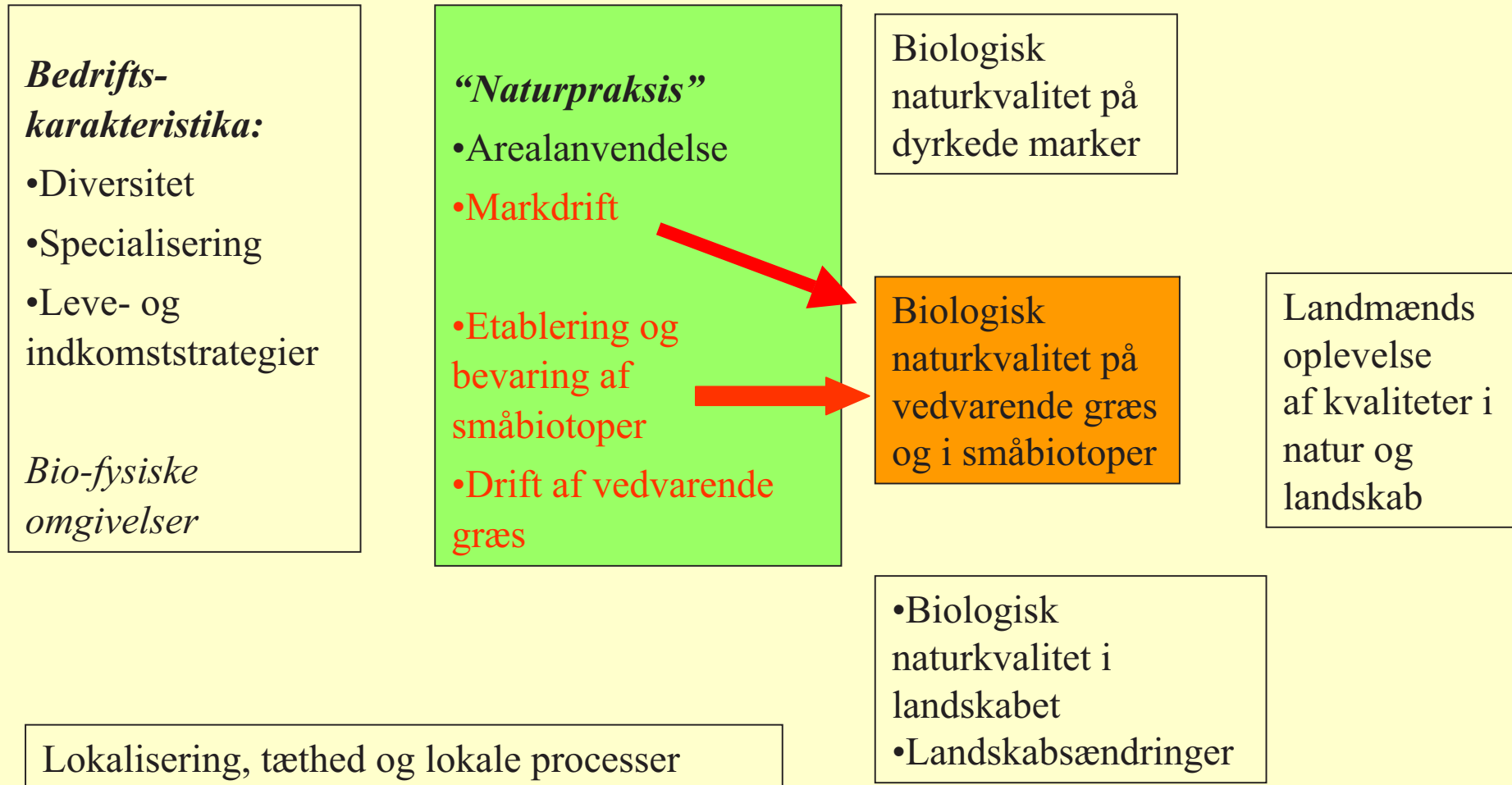
Lokalisering, tæthed og lokale processer

- Biologisk naturkvalitet i landskabet
- Landskabsændringer

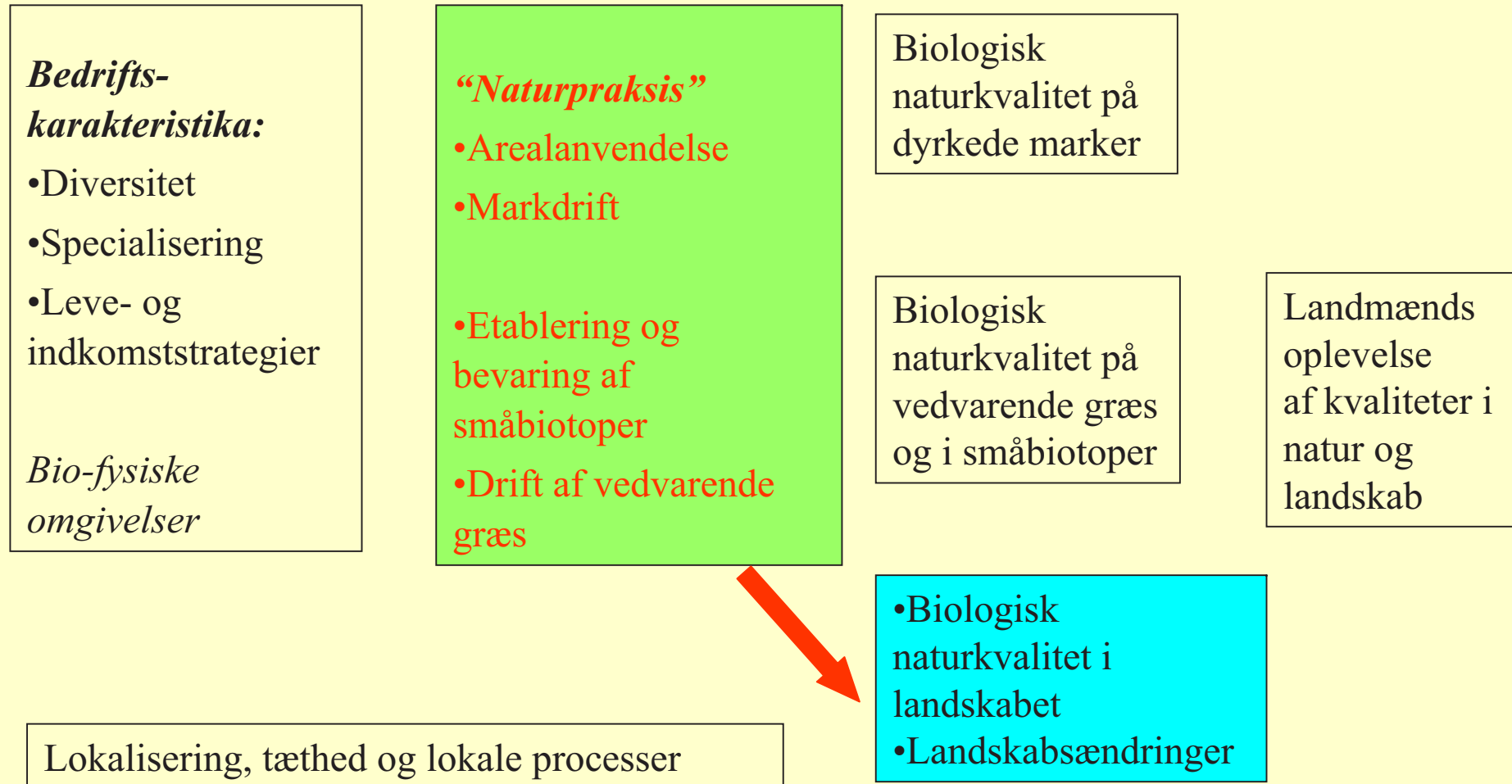
Naturkvalitet i økologisk jordbrug - begrebsramme

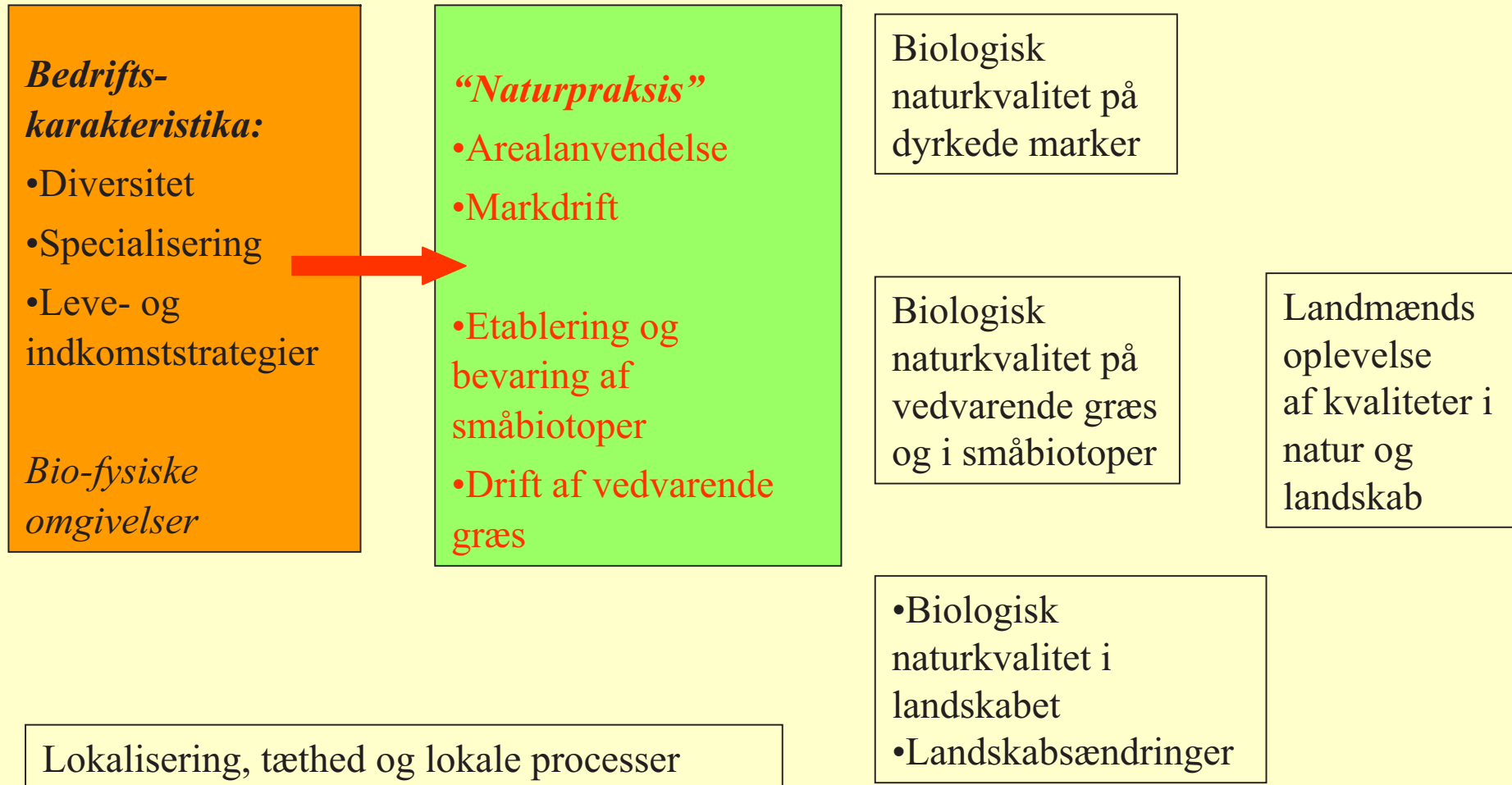
Naturkvalitet i økologisk jordbrug - begrebsramme

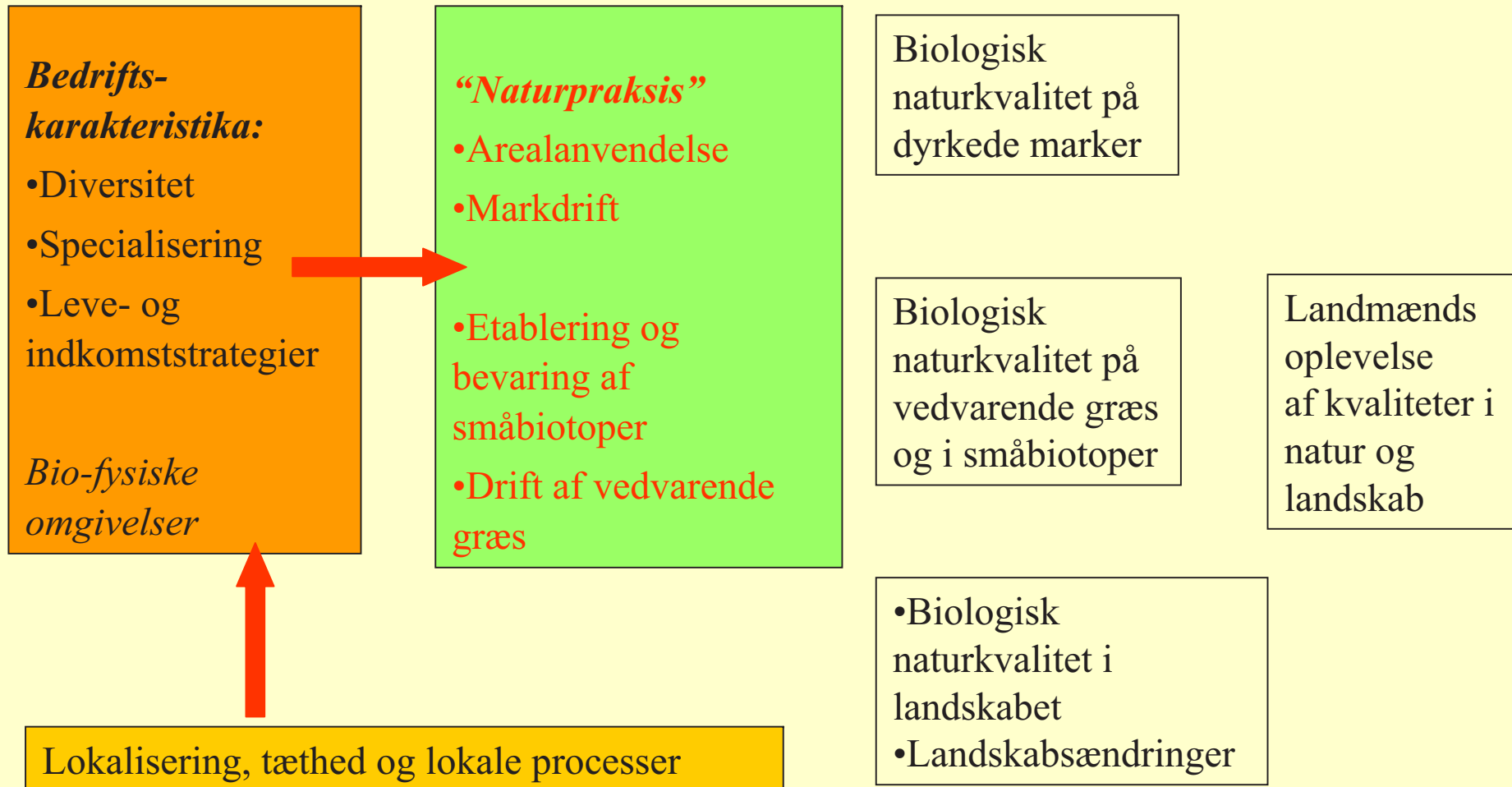
Naturkvalitet i økologisk jordbrug - begrebsramme

Naturkvalitet i økologisk jordbrug - begrebsramme

Naturkvalitet i økologisk jordbrug - begrebsramme

Nogle konklusioner

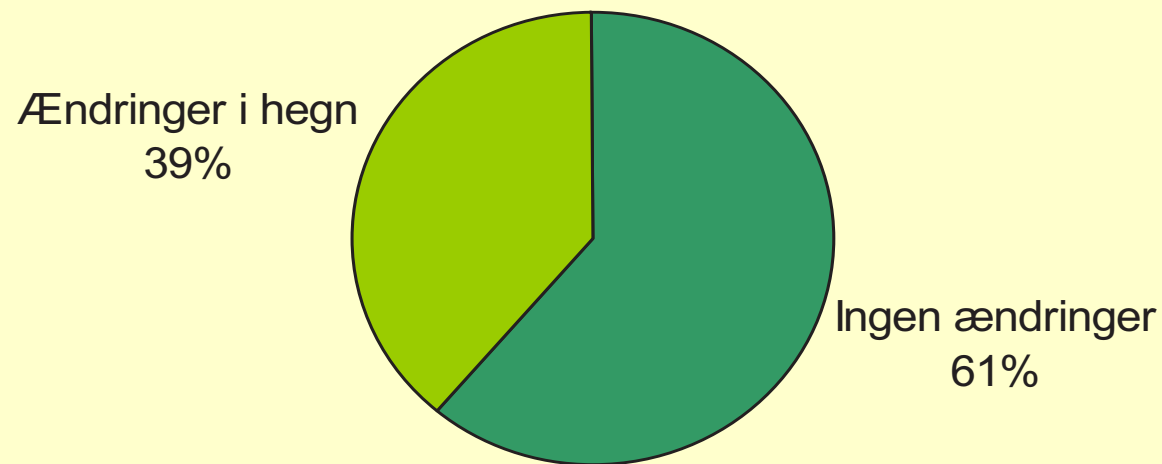
- Jordtype, jordbearbejdningsintensitet og gødningstilførsel har betydning for forskellige faunagrupper, ligesom areal-historien (afgrøde/afgræsning)
- Omlægning til økologi giver flere arter af planter og fluer i hegnene. Resultaterne viser sig allerede efter 3 år, og forstærkes efter 7
- biologer (eksperter) og landmænd har en meget forskellig opfattelse af naturkvalitet, og landmænds tager i højere grad afsæt i en æstetisk oplevelse af naturen (landskabet). Økologer opfatter i højere grad økologiens bidrag til samfundsgoderne som knyttet til miljø (vandkvalitet) end til biodiversitet
- Små bedrifter har en større tæthed af landskabselementer (hegn, vandhuller og beplantninger) end større, men alle størrelsesgrupper er aktive med etablering.
- Markstørrelser stiger generelt på landsplan, men økologiske bedrifter har større afgrødediversitet og mindre markstørrelser end de konventionelle

Ændringer i landskabselementer

Plantning og fjernelse af levende hegn

1997-2001

% af 341 bedrifter

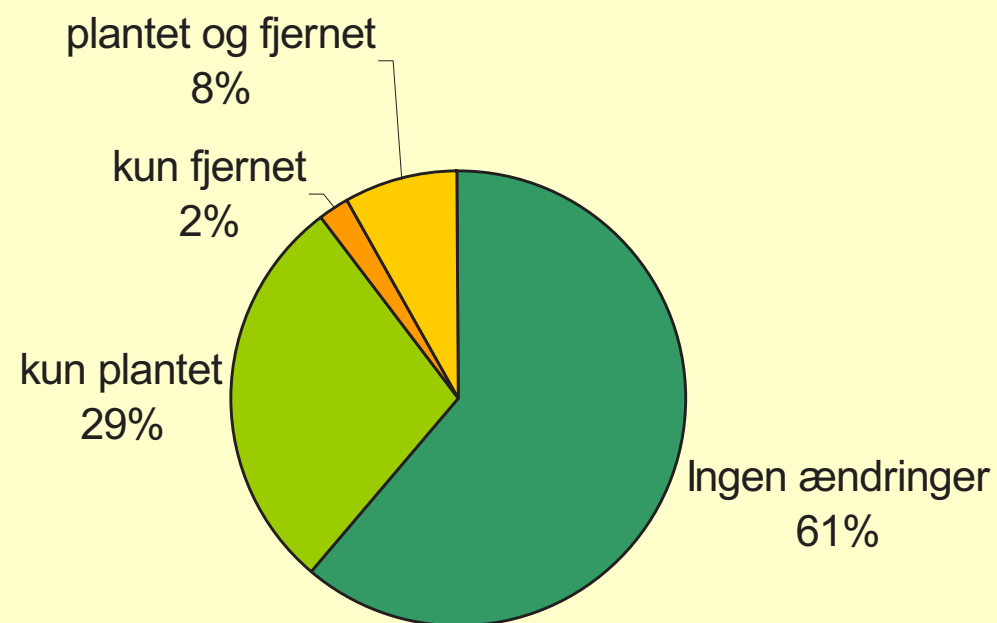

Ændringer i landskabselementer

Plantning og fjernelse af levende hegn

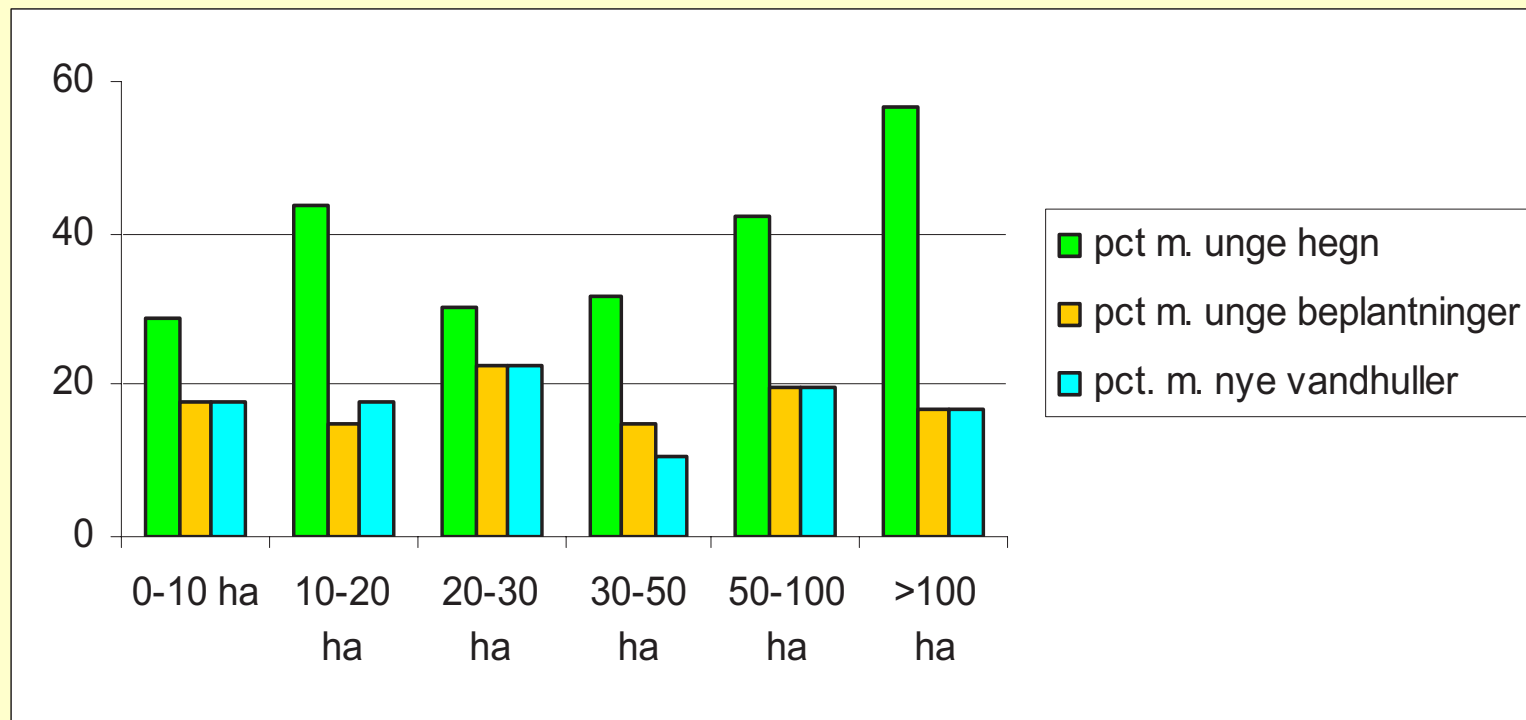
1997-2001

% af 341 bedrifter

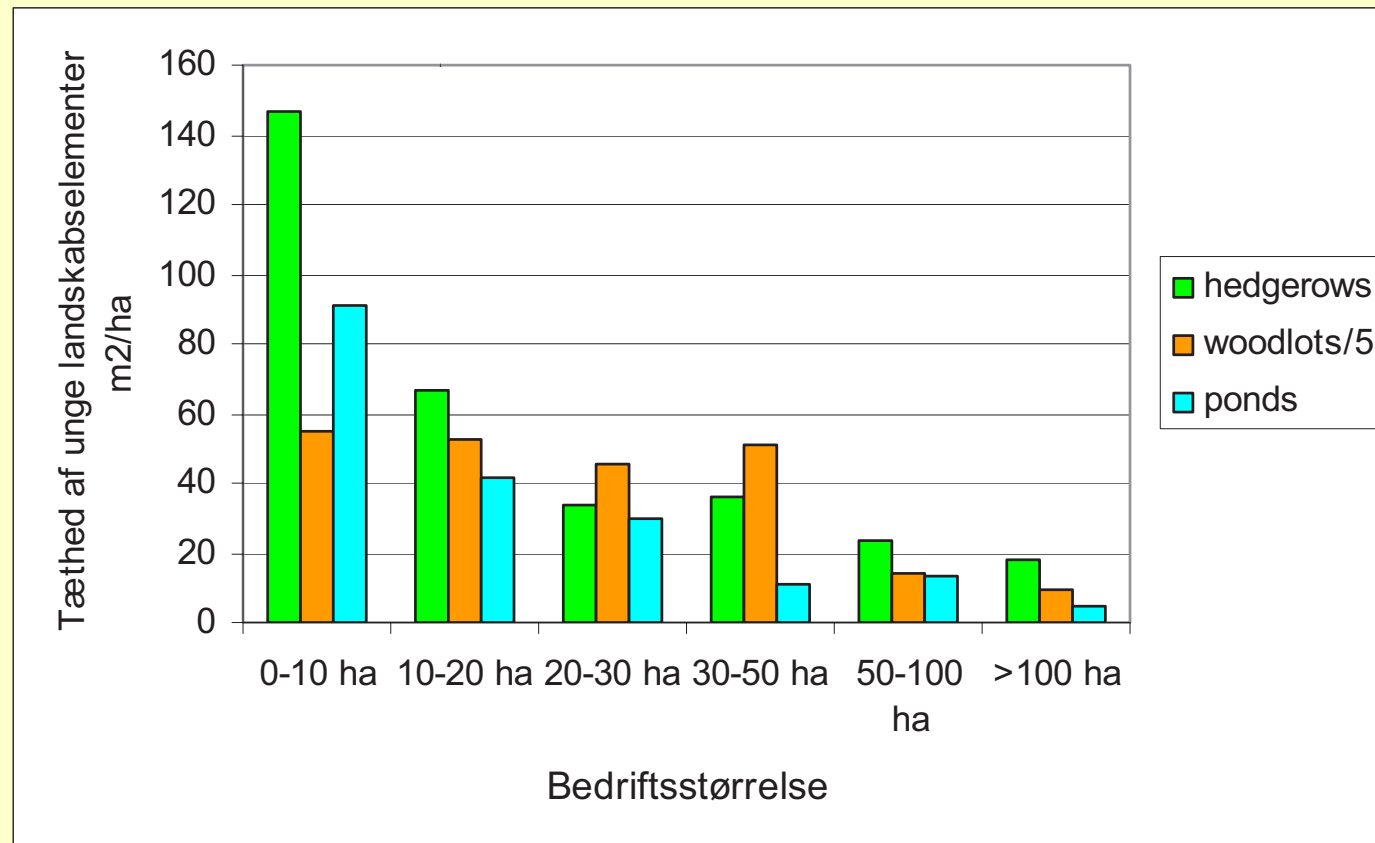

Hvem etablerer nye landskabselementer: Bedriftsstørrelse

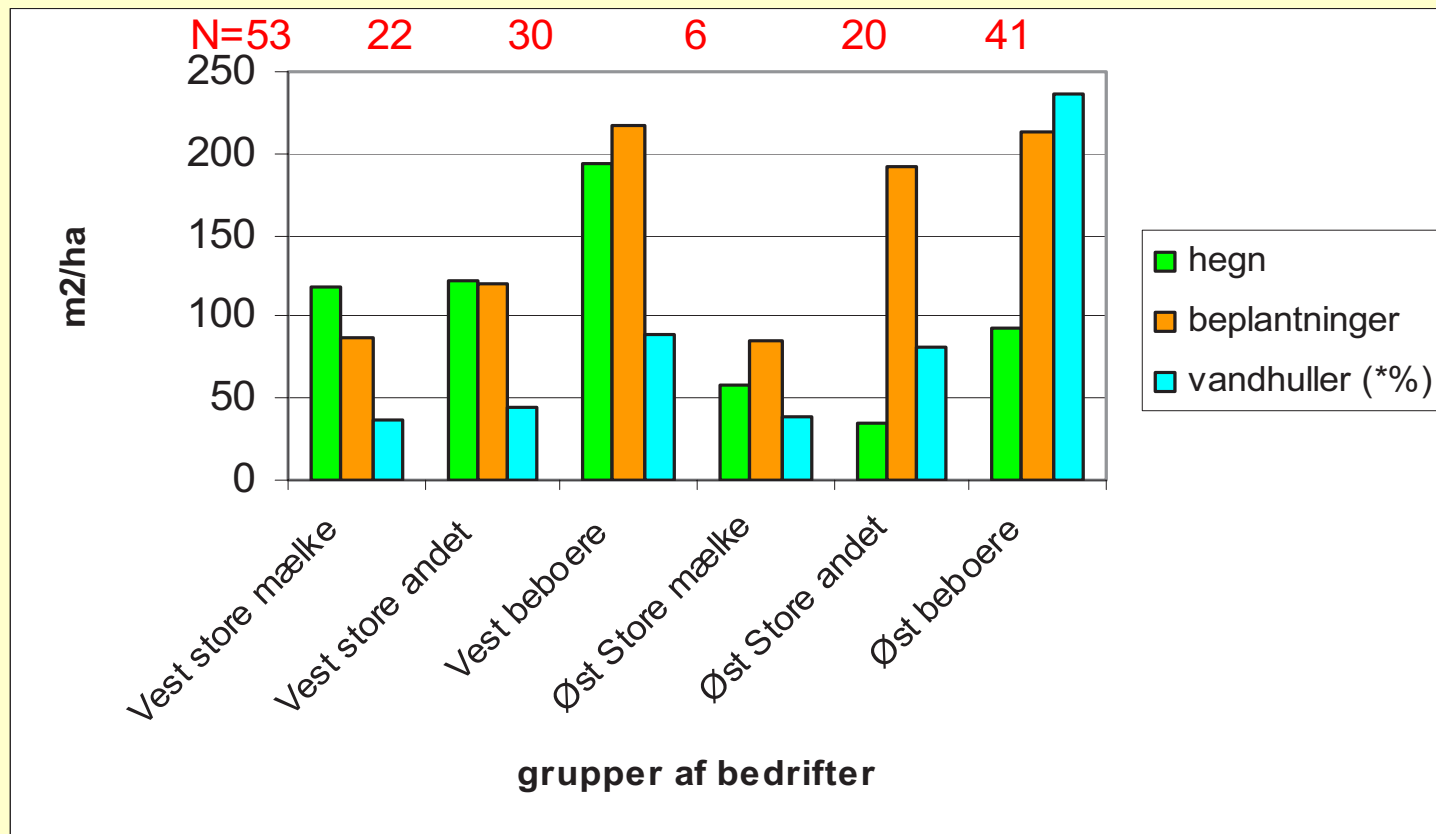
% bedrifter

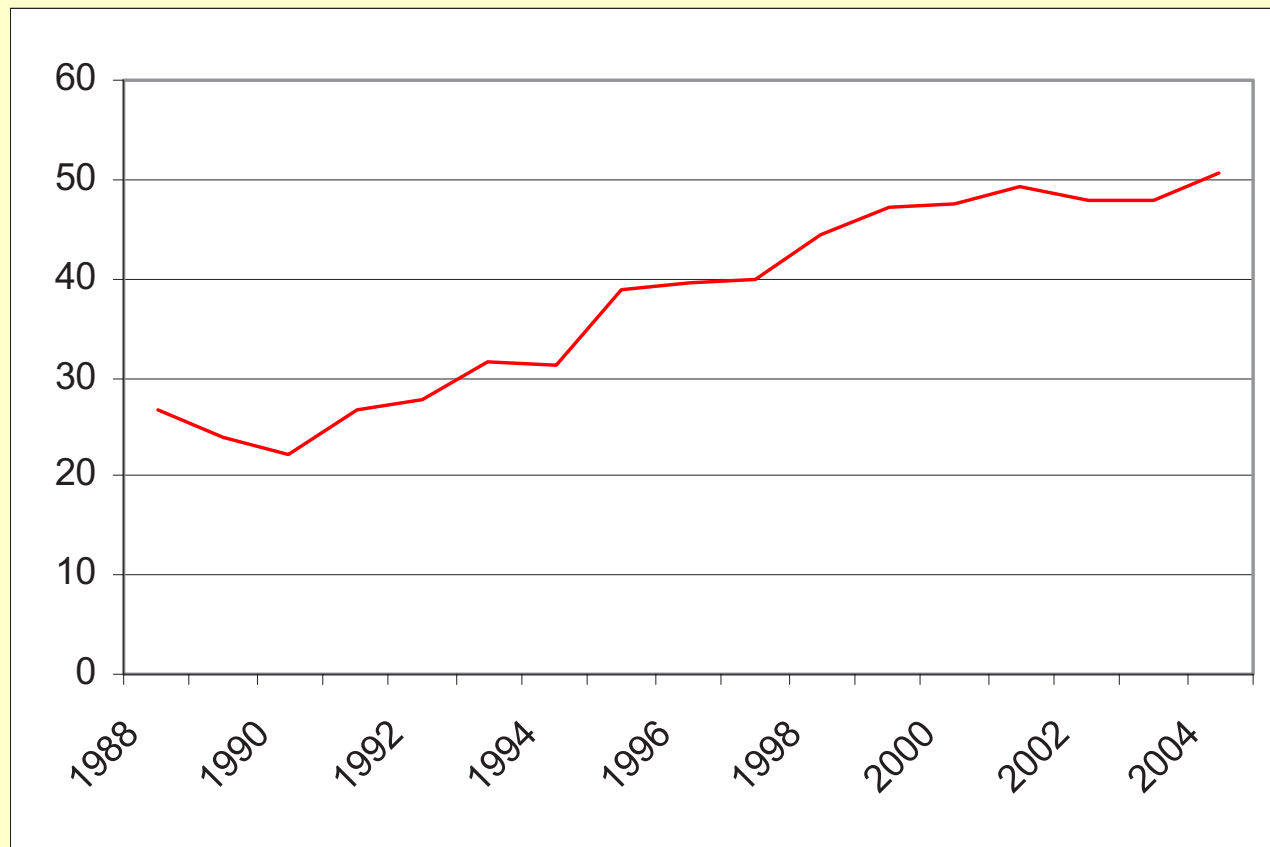
Tæthed af nyetablerede landskabselementer og bedriftsstørrelse

Tæthed af landskabselementer på grupper af bedrifter

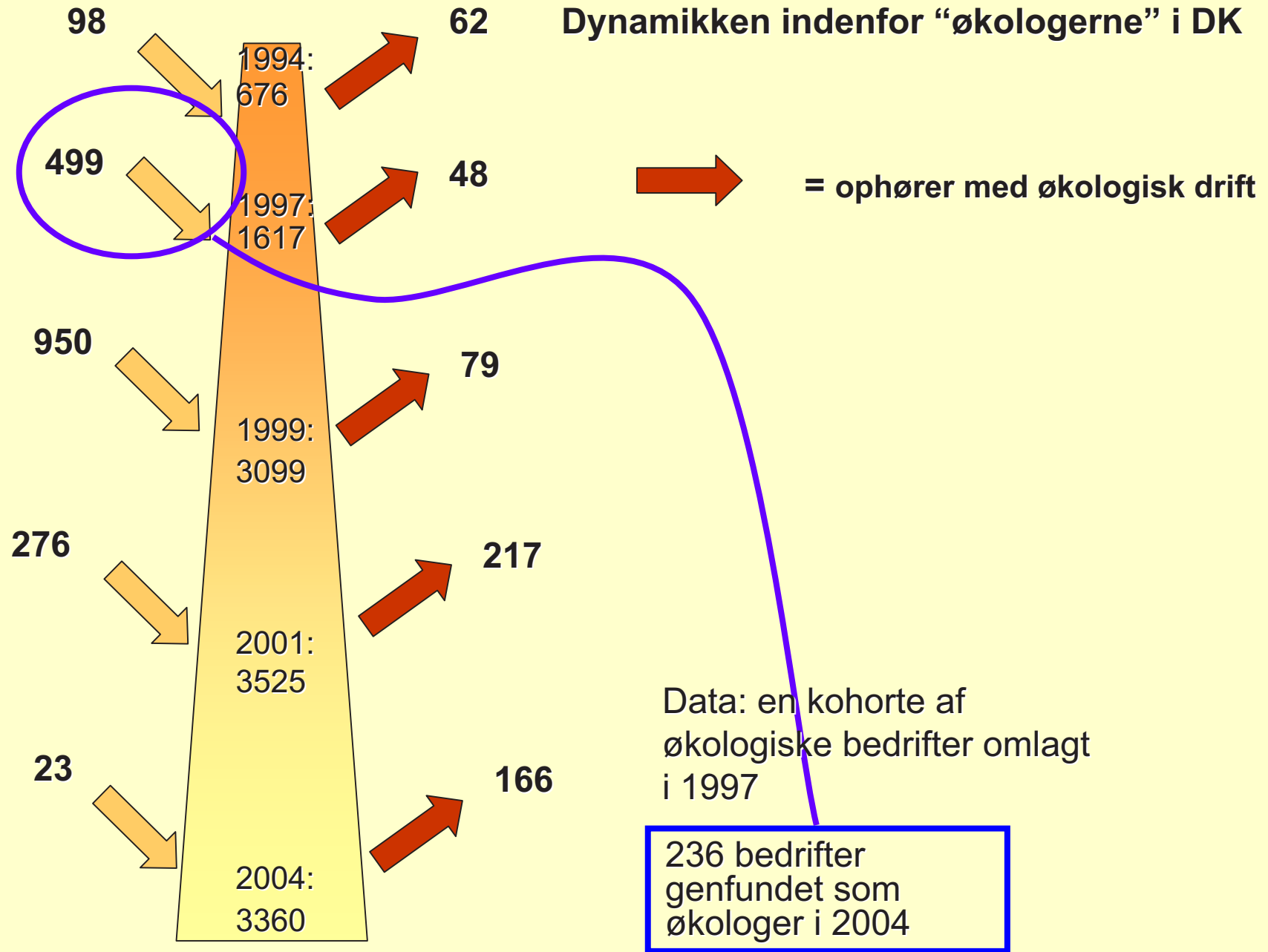
Produktionsareal på økologiske bedrifter ha/bedrift

Foulum 22. juni 2006

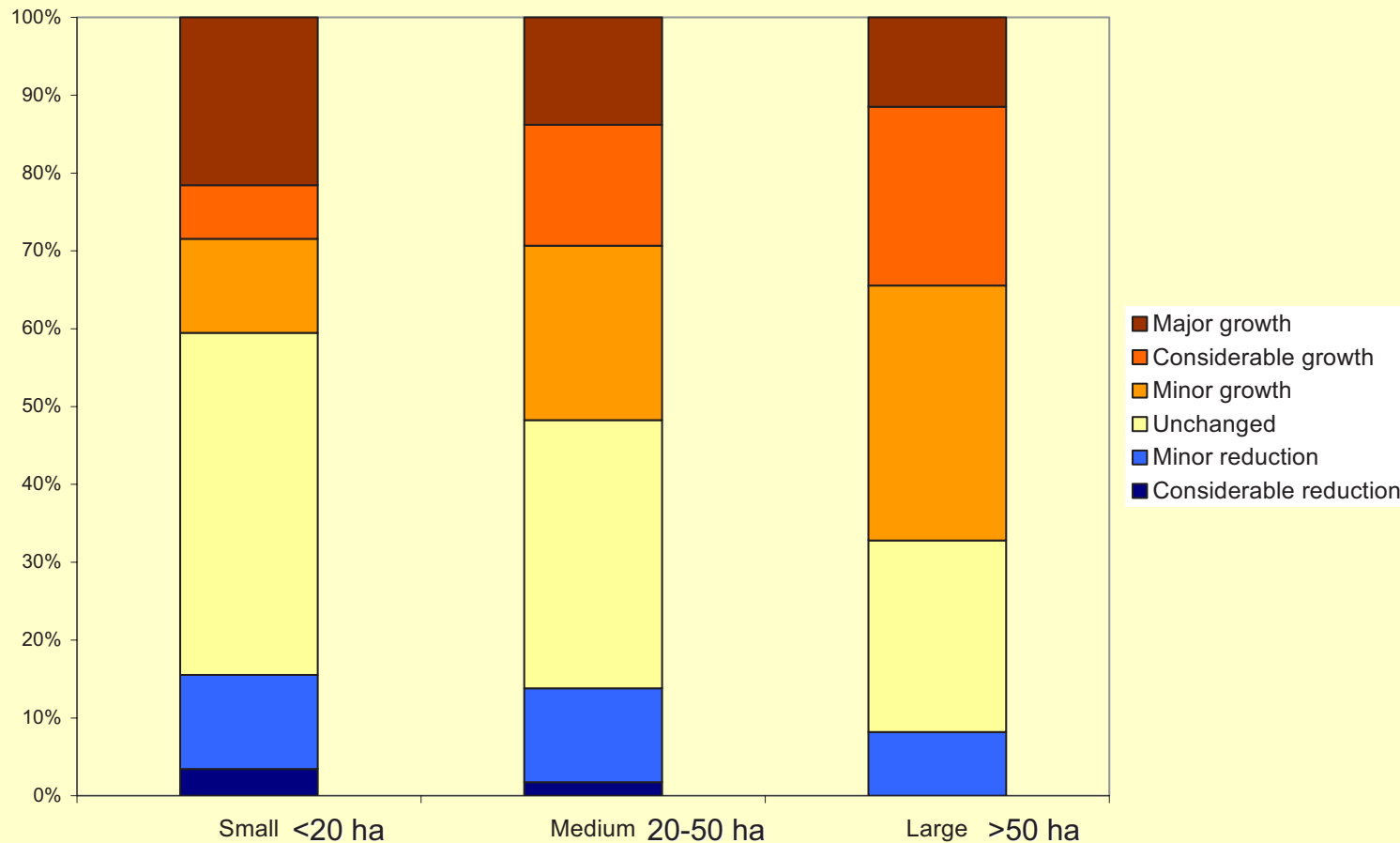
Pia Frederiksen, DMU

Dynamikken indenfor "økologerne" i DK

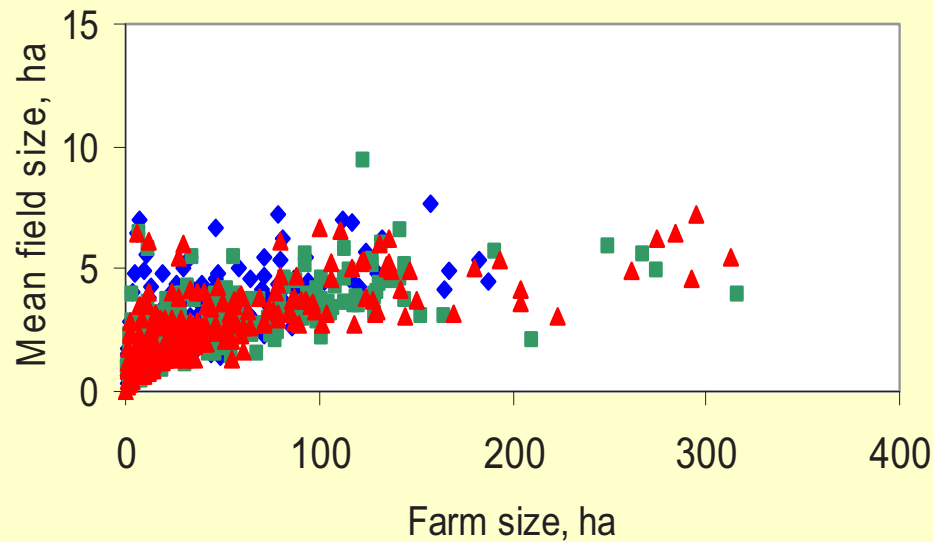

Hvilke bedrifter vokser?

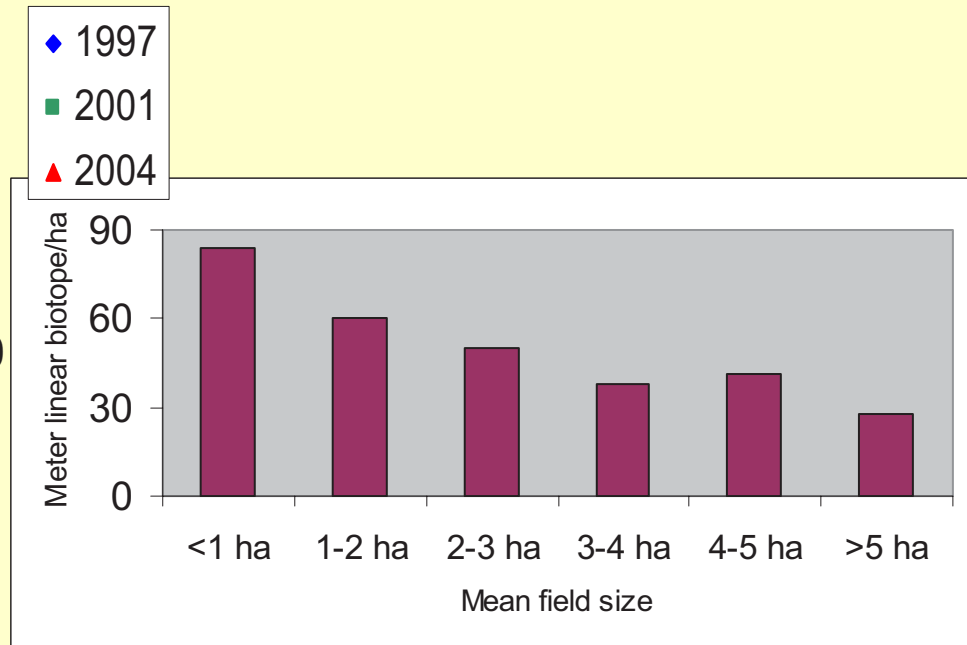
Ændringer i bedriftsstørrelse indenfor en gruppe økologiske bedrifter 1997 to 2004 (N=234)

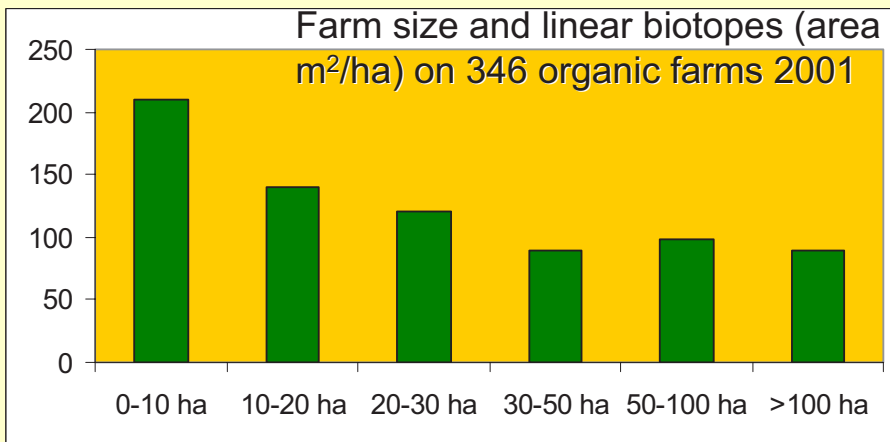
Fører øget bedriftsstørrelse til større marker og færre hegn?

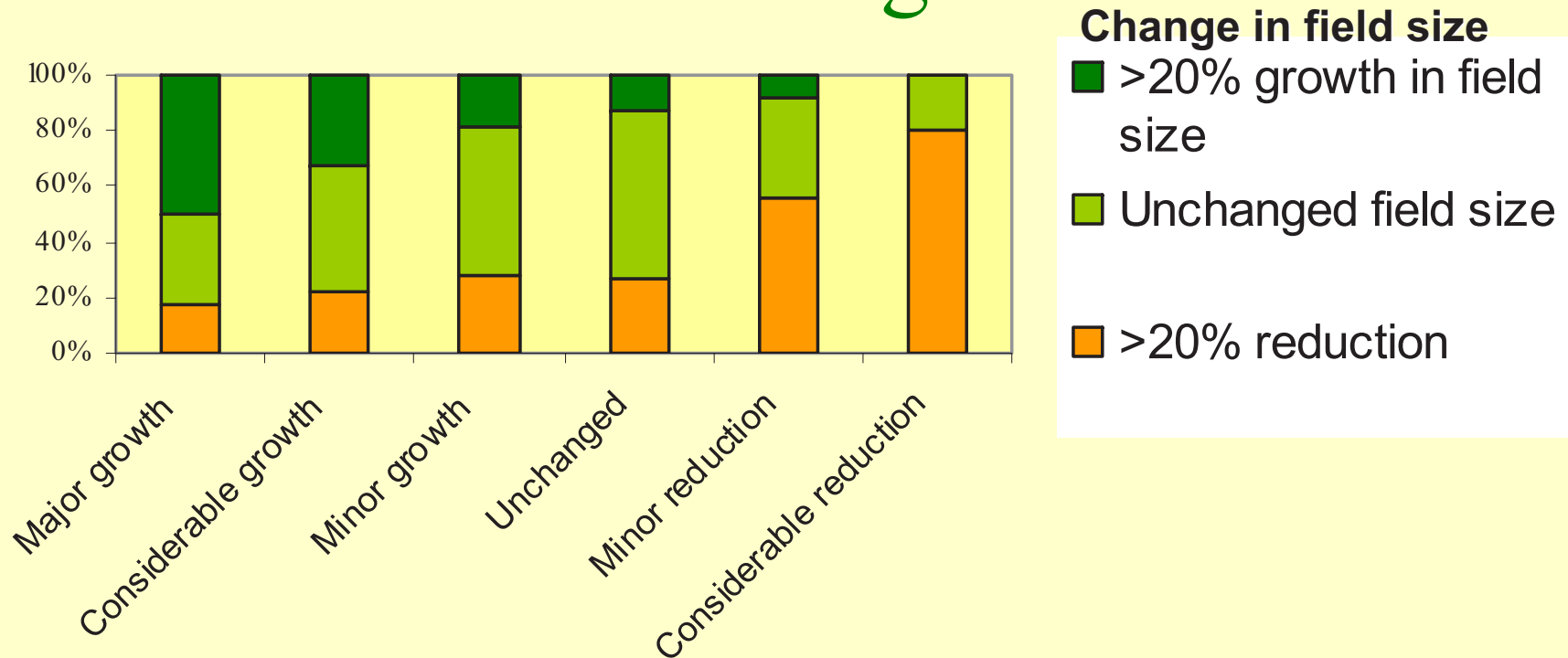
Farm size and field size on 235 farms converted in 1997 and still organic in 2004

Mean field size and linear biotopes on 346 organic farms 2001

Farm enlargement may take place without increasing field size

Change in farm size 1997-2004

Sammenfatning

- Der er en stor variation i indholdet af landskabselementer mellem de økologiske bedrifter
- Fordelingen på bedrifterne af de tre undersøgte typer af landskabselementer bedrifter følger ikke det samme mønster ift bedrifter og lokalisering
- Tætheden af landskabselementer afhænger både af de biofysiske og regionale forhold, og af størrelsen af bedriften.
- Bedriftens størrelse er et relateret til de leve- og produktionsstrategier de agrare hushold forfølger. Disse udtrykker forholdet mellem agrare og andre indkomster, og hvordan anvendelsen af husholdets ressourcer prioriteres.

Perspektiver

Der er i øjeblikket en signifikant forskel mellem konventionelle og økologiske bedrifter hvad angår markstørrelser, men det ser ikke ud til at praksis i forhold til de udyrkede områder adskiller sig fra de konventionelle. Hvad vil fremtiden bringe i forhold til strukturudvikling og landskab, og hvad vil økologerne indenfor dette område?

Foulum 22. juni 2006

Pia Frederiksen, DMU